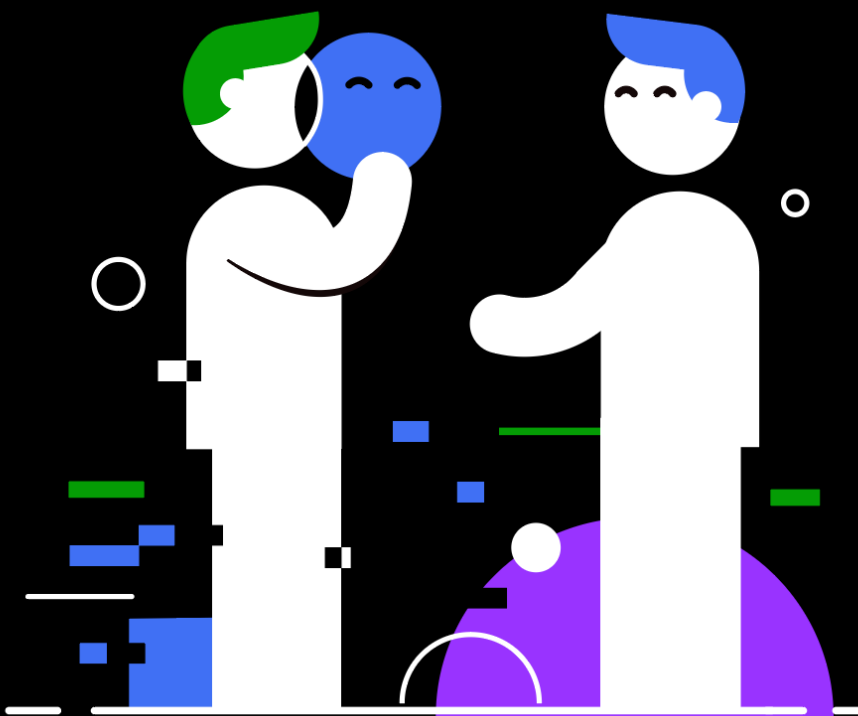

CAT-Q-NL

Nederlandse Vragenlijst Camoufleren van Autistische Trekken

Wikke J. van der Putten

Tulsi A. Radhoe

○ Audrey J.J. Mol

Hilde M. Geurts

Versie 1.0

© d'Arc (www.dutcharc.nl)

Artikel over origineel:

Hull, L., Mandy, W., Lai, M. C., Baron-Cohen, S., Allison, C., Smith, P., & Petrides, K. V. (2019). Development and validation of the camouflaging autistic traits questionnaire (CAT-Q). *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 49(3), 819-833. <https://doi.org/10.1007/s10803-018-3792-6>.

Artikel over vertaling:

Van der Putten, W. J., Agelink van Rentergem, J. A., Radhoe, T. A., Torenvliet, C., Groenman, A. P., Mol, A. J. J., & Geurts, H. M. (2023). How to Measure Camouflaging? A Conceptual Replication of the Validation of the Camouflaging Autistic Traits Questionnaire in Dutch Adults. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 100, 102072. <https://doi.org/10.1016/j.rasd.2022.102072>.

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Inhoudsopgave

1) Wat is camouflage?	pagina 2-3
2) Ontwikkeling van de CAT-Q-NL	pagina 4
3) Psychometrische kwaliteiten	pagina 5
4) Invullen van de CAT-Q-NL	pagina 6
5) Interpretatie van de CAT-Q-NL	pagina 7-8
6) Dankwoord	pagina 9
7) Bijlagen	pagina 10
– Scoreformulier CAT-Q-NL	pagina 11
– Vragenlijst CAT-Q-NL	pagina 12-14

1) Wat is camouflage?

Definitie van camouflage

Binnen de context van deze vragenlijst, wordt camoufleren gedefinieerd als het bewust of onbewust gebruiken van strategieën die mensen kunnen hanteren om hun autismekkenmerken te verbergen. Door te camoufleren wordt een niet-autistisch beeld gepresenteerd naar de buitenwereld.

Het meten van camouflage

Hoewel het begrip *camoufleren* pas sinds enkele jaren wordt gebruikt, is het concept camoufleren niet nieuw. Veel behandelaren vragen naar manieren die autistische mensen gebruiken om zichzelf te handhaven in de maatschappij. Zo vragen ze bijvoorbeeld naar coping strategieën. Sommige behandelaren kijken daarbij wanneer het aanpassen voordelen oplevert voor de cliënt en welke gedragingen voor een cliënt juist niet prettig zijn. Wanneer dit thema besproken wordt, kan de term *camoufleren* genoemd worden, maar dit is niet nodig.

De Nederlandse Vragenlijst Camoufleren van Autistische Trekken (CAT-Q-NL) kan gebruikt worden om verschillende soorten camouflagestrategieën systematisch uit te vragen en te vergelijken met de scores van een grote groep autistische volwassenen (N= 356).

Geen classificerend instrument

Het stellen van een autismediagnose kan bemoeilijkt worden doordat iemand camoufleert, omdat een autismediagnose wordt gesteld op basis van zichtbaar gedrag. Wanneer iemand autismekkenmerken verbergt, kan het moeilijk zijn om autisme te herkennen. Het is belangrijk om je ervan bewust te zijn dat camoufleren geen kenmerk is van autisme en dat de CAT-Q-NL daarom niet gebruikt kan worden als classificerend instrument. Wanneer iemand veel camoufleert is dit op zichzelf geen aanwijzing voor autisme. De CAT-Q-NL kan wel gebruikt worden bij het in kaart brengen van sterke en minder sterke kanten van een persoon.

Redenen om te camoufleren

Bij een groep willen horen en niet afgewezen willen worden is een belangrijke reden die wordt genoemd door autistische mensen om te camoufleren. Door te camoufleren kan het makkelijker zijn om een baan te vinden of te behouden, om vrienden te maken en om niet afgewezen te worden. Ook wanneer iemand stigma ervaart en niet af wil wijken van de norm, kan dit een aanleiding zijn om te camoufleren. Bij autistische mensen gaat het vaak over het camoufleren van hun autismekenmerken. Echter, mensen die om andere redenen stigma ervaren kunnen ook camoufleren om niet anders te lijken, bijvoorbeeld mensen met andere psychische problematiek. Dit zou ook kunnen spelen bij mensen die een andere etniciteit, culturele achtergrond of genderidentiteit hebben dan de dominante groep in de maatschappij.

Gevolgen van camouflage

Naast bovengenoemde redenen om te camoufleren, noemen autistische volwassenen ook negatieve gevolgen van camoufleren. Het kan zeer vermoeiend zijn, het kan invloed hebben op iemands zelfbeeld en kan leiden tot het ervaren van verschillende psychische klachten. Op dit moment is het nog niet duidelijk of camoufleren een oorzaak of gevolg is van psychische klachten. Het kan ook zowel een oorzaak als gevolg zijn, maar per persoon, levensfase of context verschillen. Aangezien camoufleren en psychische klachten aan elkaar gerelateerd kunnen zijn, is het voor de behandeling wellicht relevant om met de cliënt ook in gesprek te gaan over de rol die camouflage speelt in de psychische klachten die de cliënt ervaart.

2) Ontwikkeling van de CAT-Q-NL

De CAT-Q is een vragenlijst die is ontwikkeld door Hull en collega's (2019) om de mate van camouflage bij autistische volwassenen te meten. De Nederlandse versie van deze vragenlijst, de CAT-Q-NL, is met goedkeuring van de ontwikkelaars vertaald (en terugvertaald) door Agelink van Rentergem, Radhoe en Geurts in 2018, en vervolgens zijn de psychometrische kwaliteiten van de CAT-Q-NL onderzocht door Van der Putten en collega's (2023).

Hull et al., 2019

Van der Putten et al., 2023

De CAT-Q(-NL) is een zelfrapportage vragenlijst bestaande uit 25 stellingen die zijn gebaseerd op voorbeelden van camouflage genoemd door autistische volwassenen. Voor elke stelling wordt gevraagd of iemand het eens of oneens is met deze stelling op een 7-puntsschaal van (1) helemaal niet mee eens tot (7) helemaal mee eens. Dit resulteert in een totaalscore tussen 25 en 175, waarbij een hogere score een hogere mate van camouflage inhoudt. Hieronder wordt de definitie van de drie subschalen genoemd en een voorbeeldvraag weergegeven:

- 1) Compenseren: Het vinden van manieren waarmee je om kan gaan met sociale en communicatieve moeilijkheden die autistische mensen ervaren.

“Ik heb een script ontwikkeld om te gebruiken in sociale situaties (bijvoorbeeld, een lijst van vragen of gespreksonderwerpen).”

- 2) Maskeren: Het verbergen van autistische kenmerken of het presenteren van een niet-autistisch persona.

“Ik pas mijn lichaamstaal of gezichtsuitdrukkingen aan om geïnteresseerd over te komen op mijn gesprekspartner.”

- 3) Assimileren: Proberen ervoor te zorgen dat je niet opvalt in sociale situaties waarin je jezelf ongemakkelijk voelt.

“In sociale situaties heb ik meer het gevoel dat ik een act opvoer dan dat ik mezelf ben.”

3) Psychometrische kwaliteiten

De originele Engelse CAT-Q bleek goede psychometrische kwaliteiten te hebben (Hull et al., 2019). Daarom is besloten om deze vragenlijst naar het Nederlands te vertalen en van deze Nederlandse versie de psychometrische kwaliteiten te onderzoeken (Van der Putten en collega's, 2023). Uit dit onderzoek kwam naar voren dat dezelfde drie subschalen kunnen worden gebruikt als in de CAT-Q: compenseren, maskeren en assimileren. De interne consistentie voor de totale score en de subschalen is goed (Cronbach's $\alpha = .80 - .93$). Echter, hoe camouflage gemeten wordt, blijkt te verschillen tussen autistische en niet-autistische volwassenen. **Het is daardoor niet zinvol om de scores van volwassenen met en zonder autisme met elkaar te vergelijken en dit moet dus worden vermeden.** Het vergelijken van mate van camouflage tussen autistische mensen is wel mogelijk. In deze handleiding richten wij ons daarom op het gebruik van de CAT-Q-NL bij autistische volwassenen.

Tenslotte is er onderzoek gedaan naar de convergente validiteit van de CAT-Q-NL. Hierbij onderzochten we of de CAT-Q-NL daadwerkelijk camouflage meet door te kijken of scores op de CAT-Q-NL samenhangen met een andere manier van camouflage meten. Uit de resultaten bleek dat de CAT-Q-NL voornamelijk meet hoeveel iemand probeert te camoufleren, maar niet of het lukt om autismerkennmerken te verbergen. Doordat er nog geen andere voor Nederland gevalideerde instrumenten zijn om camouflage te meten kunnen we nog geen eenduidige uitspraken doen over de convergente validiteit van de CAT-Q-NL.

Mede doordat de indrukvaliditeit (*face validity*) voor de CAT-Q-NL erg hoog is, kan de vragenlijst in de klinische praktijk gebruikt worden om de mate van camouflage in kaart te brengen.

4) Invullen van de CAT-Q-NL

De CAT-Q-NL kan op papier (zie bijlage) worden ingevuld of digitaal via een Excelbestand. Dit Excelbestand kan gedownload worden op de internetpagina die je kan bereiken door de QR-code te scannen of door de volgende link te gebruiken: <https://www.dutcharc.nl/handleiding-cat-q-nl/>. Wanneer de CAT-Q-NL in het Excelbestand wordt ingevuld, worden automatisch de scores berekend. Bij het invullen van de vragenlijst op papier moet het scoreformulier (zie bijlage) worden gebruikt voor het berekenen van de scores.

Download
Excelbestand

Instructies

De CAT-Q-NL bestaat uit 25 stellingen. Het is de bedoeling om elke stelling goed door te lezen en het antwoord te kiezen dat het beste past bij iemands ervaringen tijdens sociale interacties. Het cijfer dat wordt omcirkeld, geeft aan in hoeverre de stelling van toepassing is. Hieronder volgt een voorbeeldvraag om te laten zien hoe de vragenlijst wordt ingevuld. Wanneer iemand het eens is met onderstaande stelling, dan omcirkelt diegene de 6.

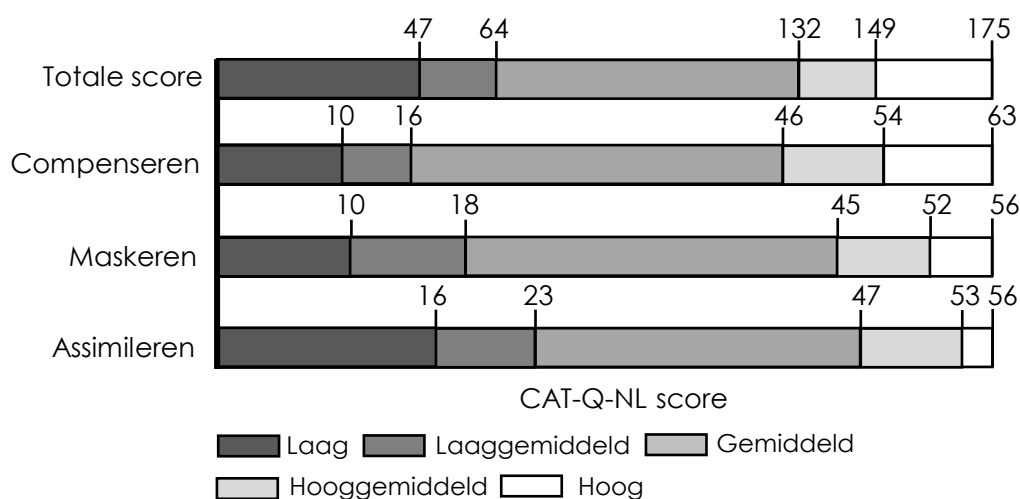
	Stelling	1	2	3	4	5	6	7
1.	Wanneer ik met iemand communiceer, kopieer ik opzettelijk hun lichaamstaal of gezichtsuitdrukkingen.	1	2	3	4	5	6	7

5) Interpretatie van de CAT-Q-NL

De (schaal)scores kunnen worden geïnterpreteerd door ze te vergelijken met een grote groep autistische volwassenen die de CAT-Q-NL hebben ingevuld. Daardoor kan worden ingeschat of een score in vergelijking met andere mensen met een autisme diagnose laag, laaggemiddeld, gemiddeld, hooggemiddeld of hoog is. Aangezien er dus een vergelijking wordt gemaakt met anderen mensen met autisme, betekent een gemiddelde score niet dat er geen sprake van camouflage is. Het betekent dat de mate van camouflage gemiddeld is ten opzichte van anderen autistische mensen. In Tabel 1 en in Figuur 1 is te zien welke interpretatie past bij welke score en op basis van welke stellingen de schalen tot stand komen zijn.

Tabel 1. Stellingen per schaal en scores per interpretatieniveau.

	Stellingen	Laag	Laag gemiddeld	Gemiddeld	Hoog gemiddeld	Hoog
Totaal	Alle stellingen	25-47	48-64	65-132	133 - 149	150-175
Compenseren	1, 4, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23	9-10	11-16	16-46	47-54	55-63
Maskeren	2, 6, 9, 12*, 15, 18, 21, 24*	8-10	11-18	19-45	46-52	53-56
Assimileren	3*, 7, 10, 13, 16, 19*, 22*, 25	8-16	17-23	24-47	48-53	54-56

Figuur 1. Scores op de CAT-Q-NL in vergelijking met groep van 356 autistische volwassenen beschreven in Van der Putten et al. (2023).

Vergelijkingsgroep

De vergelijkingsgroep bestaat uit 356 autistische volwassenen zonder een intellectuele beperking. De karakteristieken van de vergelijkingsgroep worden beschreven in Tabel 2. Het is belangrijk om op te merken dat de groep relatief hoog opgeleid is. Deze groep wordt uitgebreider omschreven in het artikel van Van der Putten en collega's (2023). De vergelijkingsgroep is niet opgedeeld afhankelijk van leeftijd of geslacht omdat 1) de vergelijkingsgroepen dan te klein zouden worden, waardoor de vergelijking minder betrouwbaar wordt en 2) er geen verschillen werden gevonden tussen autistische mannen en vrouwen op de subschalen van de CAT-Q-NL. Daarom wordt het niet nodig geacht om aparte vergelijkingsgroepen te hanteren voor mannen en vrouwen.

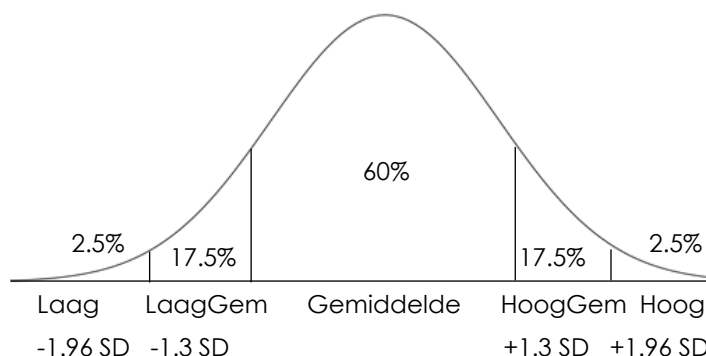
In Figuur 2 is te zien hoe lage, laag gemiddelde, gemiddelde, hoog gemiddelde en hoge scores tot stand zijn gekomen. Met behulp van standaard deviaties (SD) en het gemiddelde van de totale groep wordt de range van scores berekend of een score bijvoorbeeld *gemiddeld* is. Als iemand "hoog" scoort op een schaal, dan betekent dit dat deze score vergelijkbaar is met de hoogste 2.5% scores van de vergelijkingsgroep. Een hogere score op de CAT-Q-NL representeert een hogere mate van camouflage.

Tabel 2. Karakteristieken van de vergelijkingsgroep

Man/vrouw	187/169
Leeftijd in jaren (range)	52.3 (30 - 92)
Opleidingsniveau (1/2/3) *	14/92/243

- * 1: Geen middebare school afgerond
2: Middelbaar beroepsonderwijs/ MAVO
3: hoger beroepsonderwijs/ VWO/ universiteit

Figuur 2. Visuele weergave van de interpretatie van scores.

6) Dankwoord

Deze handleiding is tot stand gekomen uit een samenwerking tussen de Universiteit van Amsterdam en het Leo Kannerhuis. Het onderzoek naar de psychometrische kwaliteiten van de CAT-Q-NL is gefinancierd vanuit de VICI beurs (nummer: 453-16-006) toegekend aan prof. dr. Hilde Geurts door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

Onze dank gaat uit naar alle mensen die betrokken zijn geweest bij de uitvoering van dit onderzoek: allereerst aan alle deelnemers die hun tijd en energie hebben geïnvesteerd om mee te werken aan het onderzoek, onderzoeksassistenten en studenten voor hun bijdrage aan het verzamelen van alle gegevens, klinische instellingen voor hun hulp bij de werving van deelnemers, en onze oudere en/of autistische denktank die mee heeft gedacht met het onderzoek.

Tot slot, speciale dank aan dr. Joost Agelink van Rentergem voor zijn werk bij het vertalen van de CAT-Q-NL.

7) Bijlagen

- Scoreformulier CAT-Q-NL pagina 11
- Vragenlijst CAT-Q-NL pagina 12-14

Scoreformulier CAT-Q-NL

Naam: _____

Datum: __ - __ - ____

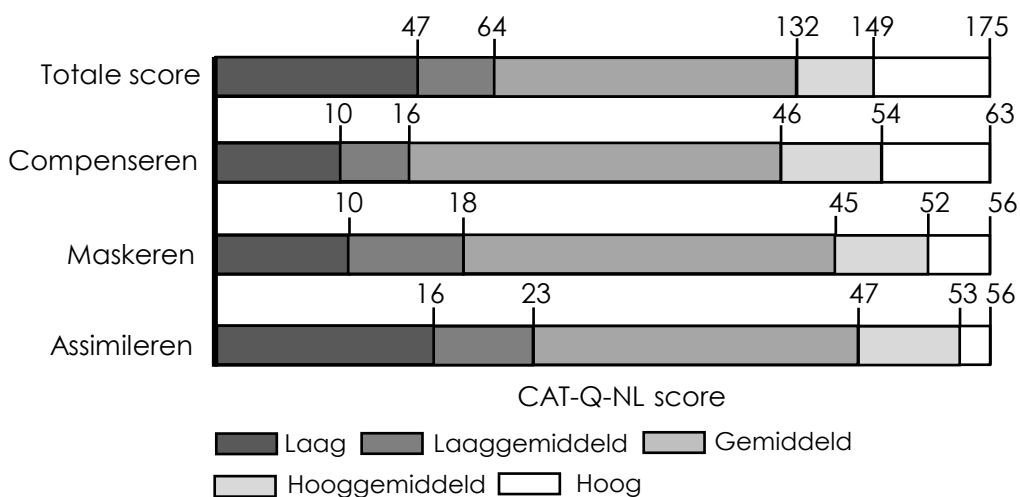
Handmatig scoren van de CAT-Q-NL

- 1) Vul de scores van de antwoorden uit de vragenlijst in, in de tabel.
- 2) De dikgedrukte onderstreepte vraagnummers moeten omgescoord worden. Vul hierbij het getal "8 - score" in. Een ingevulde score van 3 wordt een 5 als je deze omscoort (8-3=5).
- 3) Tel de witte velden op voor de compenseren schaalscore, de schuingestreepte velden voor maskeren en de grijze velden voor assimileren.
- 4) Tel de schaalscores bij elkaar op om de totaalscore te berekenen.
- 5) Kruis de scores in Figuur 1 aan voor de interpretatie van de scores.

Item	1	2	<u>3</u>	4	5	6	7	8	9	10	11	<u>12</u>
Score												

13	14	15	16	17	18	<u>19</u>	20	21	<u>22</u>	23	<u>24</u>	25

Compenseren:	Maskeren:	Assimileren:	Totaal

Figuur 1. Scores op de CAT-Q-NL in vergelijking met groep van 356 autistische volwassenen beschreven in Van der Putten et al. (2022).

Vragenlijst naar Gedrag in Sociale Situaties (CAT-Q-NL)¹

Lees alstublieft elke stelling en kies het antwoord dat het beste past bij uw ervaringen tijdens sociale interacties.

	De antwoordmogelijkheden zijn:							
	1. Zeer mee oneens 2. Mee oneens 3. Enigszins mee oneens 4. Noch mee eens, noch mee oneens 5. Enigszins mee eens 6. Mee eens 7. Zeer mee eens	1	2	3	4	5	6	7
		Zeer mee oneens	Mee oneens	Enigszins mee oneens	Noch mee eens, noch mee oneens	Enigszins mee eens	Mee eens	Zeer mee eens
1.	Wanneer ik met iemand communiceer, kopieer ik opzettelijk hun lichaamstaal of gezichtsuitdrukkingen.	1	2	3	4	5	6	7
2.	Ik houd mijn lichaamstaal of gezichtsuitdrukkingen in de gaten om ontspannen over te komen.	1	2	3	4	5	6	7
3.	Ik voel zelden de behoefte om me anders voor te doen om me te redden in een sociale situatie.	1	2	3	4	5	6	7
4.	Ik heb een script ontwikkeld om te gebruiken in sociale situaties (bijvoorbeeld, een lijst van vragen of gespreksonderwerpen).	1	2	3	4	5	6	7
5.	Ik herhaal zinnen die ik anderen heb horen zeggen, precies zoals ik ze eerst gehoord heb.	1	2	3	4	5	6	7
6.	Ik pas mijn lichaamstaal of gezichtsuitdrukkingen aan om geïnteresseerd over te komen op mijn gesprekspartner.	1	2	3	4	5	6	7
7.	In sociale situaties heb ik meer het gevoel dat ik een act opvoer dan dat ik mezelf ben.	1	2	3	4	5	6	7

¹ Oorspronkelijke titel: Hull et al. (2018)

Vertaling: Agelink van Rentergem, Radhoe & Geurts (2018).

	De antwoordmogelijkheden zijn: 1. Zeer mee oneens 2. Mee oneens 3. Enigszins mee oneens 4. Noch mee eens, noch mee oneens 5. Enigszins mee eens 6. Mee eens 7. Zeer mee eens	1	2	3	4	5	6	7
		1	2	3	4	5	6	7
8.	Bij mijn eigen sociale interacties gebruik ik gedrag dat ik heb geleerd door anderen die communiceren te observeren.	1	2	3	4	5	6	7
9.	Ik denk altijd aan hoe ik op anderen overkom.	1	2	3	4	5	6	7
10.	Ik heb steun van anderen nodig om sociaal te kunnen doen.	1	2	3	4	5	6	7
11.	Ik oefen mijn gezichtsuitdrukkingen en lichaamstaal om ervoor te zorgen dat ze natuurlijk overkomen.	1	2	3	4	5	6	7
12.	Ik voel niet de noodzaak om oogcontact te maken met anderen als ik dat niet wil.	1	2	3	4	5	6	7
13.	Bij sociale situaties moet ik mezelf dwingen om met mensen te communiceren.	1	2	3	4	5	6	7
14.	Ik heb geprobeerd om mijn begrip van sociale vaardigheden te verbeteren door anderen te observeren.	1	2	3	4	5	6	7
15.	Ik houd mijn lichaamstaal of gezichtsuitdrukkingen in de gaten om geïnteresseerd over te komen in degene met wie ik communiceer.	1	2	3	4	5	6	7
16.	Wanneer ik in sociale situaties ben, probeer ik manieren te vinden om contact met anderen te vermijden.	1	2	3	4	5	6	7

	De antwoordmogelijkheden zijn:	Zeer mee oneens	Mee oneens	Enigszins mee oneens	Noch mee eens, noch mee oneens	Enigszins mee eens	Mee eens	Zeer mee eens
	1. Zeer mee oneens 2. Mee oneens 3. Enigszins mee oneens 4. Noch mee eens, noch mee oneens 5. Enigszins mee eens 6. Mee eens 7. Zeer mee eens							
17.	Ik heb onderzoek gedaan naar de regels van sociale interacties (bijvoorbeeld door psychologie te bestuderen, of door boeken over menselijk gedrag te lezen) om mijn eigen sociale vaardigheden te verbeteren.	1	2	3	4	5	6	7
18.	Ik ben me altijd bewust van de indruk die ik op anderen maak.	1	2	3	4	5	6	7
19.	Ik voel me vrij om mezelf te zijn als ik met anderen ben.	1	2	3	4	5	6	7
20.	Ik leer hoe anderen hun lichaam en gezicht gebruiken om te communiceren door televisie of films te kijken, of door fictie te lezen.	1	2	3	4	5	6	7
21.	Ik pas mijn lichaamstaal of gezichtsuitdrukkingen aan om ontspannen over te komen.	1	2	3	4	5	6	7
22.	Wanneer ik met anderen praat heb ik het gevoel dat het gesprek vloeiend verloopt.	1	2	3	4	5	6	7
23.	Ik heb tijd besteed aan het leren van sociale vaardigheden uit televisieprogramma's en films, en ik probeer deze te gebruiken in mijn communicatie.	1	2	3	4	5	6	7
24.	Bij sociale interacties let ik niet op wat mijn gezicht of lichaam aan het doen zijn.	1	2	3	4	5	6	7
25.	In sociale situaties heb ik het gevoel dat ik doe alsof ik "normaal" ben.	1	2	3	4	5	6	7

